

مدیرعامل شرکت ملی مناطق نفت خیز جنوب در گفت و گو با «ایران اقتصادی» تشریح کرد

کم‌کاری دولت قبل در صنعت نفت

توان روزانه تولید شرکت ملی مناطق نفت خیز جنوب افزون بر ۲ میلیون و ۹۴۰ هزار بشکه و تولید واقعی براساس تقاضا و اعلام میزان صادرات متفاوت است

گفت‌وگو

مجید میرزا حیدری

روزنامه نگار

شرکت ملی مناطق نفت خیز جنوب، قطب اصلی تولید نفت ایران، فصل تازه‌ای را در تحقق اهداف متعالی تولید با اتکای به شرکت‌های دانش بنیان و با رویکرد جهاد علمی آغاز کرده است؛ فصلی که در طیعه آن بازگشت سریع به سقف تولید برنامه شده در پایان سال ۱۴۰۱ محقق شد و در افاق پنج‌ساله آن چشمی همه‌جانبه در حوزه‌های علمی و فناوری با هدف دستیابی به حد نصابی جدید در ظرفیت‌سازی تولید پایدار و صیانتی نفت، قابل انتظار و در دسترس خواهد بود. با این رویکرد، در گفت‌وگویی با «علیرضا دانشی»، مدیرعامل این شرکت، نخستین قدم‌ها و مهم‌ترین دستاوردهای بزرگ‌ترین تولیدکننده نفت کشور را در مقطع استقرار دولت سیزدهم، مرور می‌کنیم.

• از جمله مأموریت‌های اصلی شرکت ملی مناطق نفت خیز جنوب با گذشت دو سال از عمر دولت سیزدهم، افزایش توان و بهبود شرایط تولید نفت خام بوده؛ در این زمینه چه اتفاقی رقم خورده و چه مسیری طی و چه توفیقاتی حاصل شده است؟

تردیدی نیست که صنعت نفت به لحاظ جایگاه و نقشی که در گردش اقتصاد کشور ایفا می‌کند، صحنه اصلی و خط اول مقابله با تحریم هاست که با تمام قوا برای گردش و تداوم شریان‌های اقتصادی کشور تلاشی سترگ و فعالیتی تعطیل‌ناپذیر دارد. در این بین شرکت ملی مناطق نفت خیز جنوب به عنوان مهم‌ترین بازیگر این صحنه، تولید حدود ۷۵ درصد نفت خام و حدود ۱۶ درصد کل گاز کشور را رهبری می‌کند.

این شرکت از ابتدای کار دولت سیزدهم، راهبرد و برنامه ویژه‌ای را برای افزایش و استمرار تولید و از سرگیری صادرات در دستور کار قرار داده و با نگاه به ظرفیت‌های متعدد داخلی و بومی و اتکای به توان و پتانسیل سرمایه‌های انسانی در گام نخست برنامه جامع افزایش ظرفیت تولید و بازگشت به ظرفیت قبل از تحریم‌های ۱۳۹۷ را محقق ساخت؛ به‌طور قطع طی

این مسیر با وجود مشکلات عدیده ناشی از تحریم، کم‌کاری‌های عدیده گذشته، کمبود کالاهای اساسی و انباشت بدهی‌های مالی گذشته، آسان نبود و همکارانم با تلاش مضاعف و زحمات طاقت‌فرسایی که تحمل کردند، این اتفاق مهم را رقم زدند.

• در حال حاضر ظرفیت تولید شرکت ملی مناطق نفت خیز جنوب چه میزان است؟

توان روزانه تولید شرکت ملی مناطق نفت خیز جنوب افزون بر ۲ میلیون و ۹۴۰ هزار بشکه و تولید واقعی براساس تقاضا و اعلام میزان صادرات متفاوت است.

• این ظرفیت در کوتاه‌مدت تا چه میزان قابل افزایش است؟ در صورت اعلام شرکت ملی نفت در چه بازه زمانی قابل دسترسی خواهد بود؟

ظرفیت‌سازی لازم برای ۳ میلیون بشکه در حال انجام است؛ اما آنچه اکنون به سهولت می‌توانیم به آن دست یابیم، تولید روزانه ۲ میلیون و ۸۰۰ هزار بشکه است که در یک

بازه ۴۵ روزه می‌توانیم به این میزان برسیم. هدف گذاری ما تا پایان سال رسیدن به ظرفیت ۲ میلیون و ۹۷۰ هزار بشکه در روز است که البته تحقق آن نیازمند فعالیت‌های

گسترده‌ای است.

• بعد از این میزان، چه هدف گذاری دیگری در برنامه دارید؟

پس از آن براساس برنامه پنج‌ساله، رسیدن

به تولید ۳ میلیون و ۲۷۹ هزار بشکه در روز در برنامه است که البته ملزومات خودش را می‌طلبد.

• به منظور دستیابی به ظرفیت ۳ میلیون بشکه در روز چه اقدام‌هایی انجام شده است؟

فعالیت‌های متعددی در شرکت ملی مناطق نفت خیز جنوب برای آماده‌سازی و ایجاد این ظرفیت تولید به انجام رسیده و با برنامه‌ریزی صورت گرفته، تعمیرات اساسی گسترده‌ای در سال گذشته محقق شده که از حیث حجم معادل سه برابر متوسط سال‌های قبل بوده است.

البته بخشی از این عقب افتادگی‌ها، ناشی از دستورالعمل وزیر سابق نفت بوده است که با اجرای دستورالعمل‌های بازمانده سبب شده بود تا حدود چهار سال بخش عمده‌ای از دستگاه‌ها و ماشین‌آلات دچار مورد تعمیرات اساسی قرار نگیرد و چون آثار مخرب آن را در تأسیسات شاهد بودیم با استقرار دولت سیزدهم بی‌درنگ تعمیرات اساسی گسترده را در دستور کار قرار دادیم.

بخشی از این اقدام بزرگ شامل تعمیرات اساسی انواع تجهیزات فرآورش معادل ۵ هزار و ۱۵۴ تجهیز و ۲۴ دستگاه ماشین‌آلات دوار، ایستگاه‌های تقویت فشار، تزریق گاز، کارخانه‌های گاز و گازمایع، لخته‌گیرها و چند راه‌ها بوده است. در این مسیر، سال گذشته برای اولین بار در شرکت ملی مناطق

نفت خیز جنوب، با اصلاح دستورالعمل تعمیرات توربین‌ها و ماشین‌آلات دوار، تعمیر

اساسی ۱۱۰ دستگاه از این تجهیزات با امکانات داخلی و برون‌سپاری آغاز شد که در نوع خود کم‌نظیر است.

برای رسیدن به ظرفیت مورد نظر تولید نفت خام در بخش تعمیرات اساسی طی سال ۱۴۰۱ معادل هزار و ۸۱۳ میلیارد تومان ایجاد تعهد و یا هزینه شده است که معادل هشت برابر فعالیت‌های سال گذشته و حاکی از اتقاقی خاص است. همچنین باید تلاش مضاعفی برای جبران خسارات گذشته انجام می‌شد که در این زمینه از تمام ظرفیت پیمانکاری کشور و توان داخلی شرکت استفاده شد و حرکت همه‌جانبه‌ای را شاهد بوده‌ایم. تعداد تعمیرات اساسی دوره‌ای پایان یافته در سال ۱۴۰۱ بالغ بر ۶۷۰ فقره دستور کار جمعی بوده که ۱۲۵ صدم برابر بیشتر از متوسط ۱۰ سال گذشته و از حرکت پیش‌رونده حکایت دارد. تمامی این موارد بدان معناست که اکنون چاه‌های ما

کاملاً آماده تولید است و در این زمینه هم یک مانور تولیدی انجام شد که بحمدالله با موفقیت به ثمر رسید.

• با چه سختی‌ها و مشکلاتی همراه بودید؟

ما تا پایان سال گذشته درگیر تعهدات ایجاد شده در دولت قبل بودیم؛ به عبارتی از پایان اسفندماه گذشته توانستیم طرح‌های توسعه‌ای خود را در خصوص حفاری چاه‌های جدید آغاز کنیم. واقعیت این است که گذشته، گذشته است، اما آثار تخریبی و زیانبار آن تا مدت‌ها و تا زمان اصلاح کامل

فرایندها همچنان باقی است. اگر کارها براساس پروتکل‌های کارشناسی متداول و مشخص صنعت نفت دنیا پیگیری می‌شد، شرایط راهبری، ارتقا و خلق ایده‌های نو و برنامه‌ریزی‌های جدید مدنظر، با سهولت بیشتر قابل دستیابی بود، اما این پروتکل‌ها به درستی رعایت نشده بود و ما هم بنا نداشتیم که به اصطلاح ریز میز بنزیم و تعهدات پیمانکاری را دچار خلل کنیم، لذا با توجه به ظرفیت پیمانکاری موجود کشور، از دیگر منظرها در نگهداشت تولید و رسیدن به ظرفیت تولید اقدام کردیم. با توجه به اینکه مجوزی برای چاه‌های توسعه‌ای وجود نداشت، برنامه سنگینی برای تعمیر چاه‌ها تعریف و با قدرت به اجرا گذاشته شد و توانستیم به تولید امروز برسیم. براین اساس، فعالیت‌های گسترده‌ای در حوزه نگهداشت و افزایش تولید شرکت ملی مناطق نفت خیز جنوب اتفاق افتاد و البته در حال اتقاق افتادن است.

خوشبختانه آنچه در دولت جدید اتفاق افتاده، داشتن برنامه است. عملیات تولید شرکت ملی مناطق نفت خیز جنوب در سنوات دور همیشه با برنامه‌های کوتاه‌مدت، میان‌مدت و بلندمدت پیش می‌رفت که دولت گذشته، همه را زیر پا گذاشته و با اجرای طرح دکل-لاین مدیریت چاه‌ها را برنامه‌ریزی کرده؛ بدین معنا که برنامه‌ها به صورت مستقل مطوف به هر چاه و نه به مخزن و یک میدان شدند.

اتفاق بزرگ در شرکت ملی مناطق نفت خیز جنوب و در دولت سیزدهم بازگشت به

ظرفیت تولید نفت به ۳ میلیون بشکه می‌رسد

علیرضا دانشی، ظرفیت‌سازی لازم برای ۳ میلیون بشکه در حال انجام است؛ اما آنچه اکنون به سهولت می‌توانیم به آن دست یابیم، تولید روزانه ۲ میلیون و ۸۰۰ هزار بشکه است که در یک بازه ۴۵ روزه می‌توانیم به این میزان برسیم. هدف گذاری ما تا پایان سال رسیدن به ظرفیت ۲ میلیون و ۹۷۰ هزار بشکه در روز است که البته نیازمند فعالیت‌های گسترده‌ای است

• عکس: شانا

برنامه‌های سالانه است. با اخذ مصوبه سالانه از شرکت ملی نفت ایران، برنامه‌های پنج ساله را ارسال کردیم که این امر کمک کرد تا تکلیف ما با شرکت‌ها، پیمانکاران و سازندگان صنعت نفت مشخص و روشن باشد. اتفاق مهم آن است که شرکت ملی مناطق نفت خیز جنوب در برنامه پنج ساله ارائه شده به وزارت نفت از ۲ میلیون و ۹۴۳ هزار بشکه قرار است به ۳ میلیون و ۲۷۹ هزار بشکه در روز طی این برنامه دست یابیم. آنچه برای ما مهم است، رسیدن به سقف تولید ۳ میلیون و ۲۷۹ هزار بشکه در روز در پایان سال ۱۴۰۶ است که البته این امر نیازمند ملزوماتی از جمله در اختیار داشتن پیوسته و کامل دکل و کالای مربوطه، بازسازی و نوسازی تأسیسات و خطوط لوله و حذف بعضی از دستورالعمل‌های دست و پاگیر است.

• در صورت رفع تحریم آیا از حضور

و مشارکت شرکت‌های خارجی هم استقبال می‌کنید؟

در مسیر توسعه و نگهداشت به هیچ عنوان منتظر خارجی‌ها نخواهیم نشست. توان موجود تولید، میزانی است که به طور مستقل می‌توانیم به آن دست پیدا کنیم، اما حتماً از مشارکت و سرمایه‌گذاری خارجی در جایگاهی که کشور نیازمند آن است هم استقبال می‌کنیم. کما اینکه در همین دوره مذاکراتی با برخی شرکت‌های خارجی انجام شده و در کل، گفتمان استفاده از ظرفیت‌های ممکن با خارجی‌ها هم در جریان است و اکنون برای توسعه دو مخزن نفتی با مشارکت روس‌ها در حال انجام است، به‌نحوی که مصوبه شورای اقتصاد هم گرفته شده است.

• فکری کنید چه زمانی وارد مدار

شوند؟

این برنامه برای مقطع زمانی سه‌ساله چیده شده تا جایگزین توربین‌های فعلی شوند که یک سال و نیم آن را برای تست‌های مربوطه در نظر گرفته‌ایم. ممکن است زودتر از این زمان محقق شود. باید اشاره کنم، تیم کارشناسی و علمی را برای موفقیت چیدمان کرده‌ایم که به حول و قوه الهی به سرانجام خواهد رسید. ما تاکنون قطعه‌سازی فراوان انجام داده‌ایم، آنچه باعث شده تاکنون صنعت سرپا باشد، در قطعه‌سازی بوده و در این زمینه بد طولایی داریم. عزت و ارتقای کشور این است که در بخش نیازهای اساسی و مورد نیاز صنعت ورود کنیم. بحمدالله آمادگی کامل داریم و در فضایی عقلایی ریسک‌آگاهانه را هم می‌پذیریم؛ نگاه ما، نگاه حدالعلی در مرز دانش و توجه به توانایی‌های کشور عزیزمان است.

• با توجه به دیپلماسی فعال انرژی

در وزارت نفت دولت سیزدهم، درباره زمینه‌های مشارکت با شرکت‌های

خارجی و همچنین صدور خدمات به آنها بی‌فراوانید.

شرکت ملی مناطق نفت خیز جنوب، اقدام‌های گسترده‌ای را در زمینه ظرفیت‌سازی توانمندسازی و برگشت به شرایط ایده‌آل در ابعاد مختلف انجام داده است. اصلاح فرایندها و دستورالعمل‌ها در جایک‌سازی ما مؤثر واقع شده است و براساس برنامه حرکت می‌کنیم. در مناطق نفت خیز جنوب به دلیل شرایط تحریم‌ها تلاش شده است در گام نخست نیازمندی‌های کشور را مرتفع کنیم که یکی از آنها خوراک پتروشیمی هاست. خوشبختانه با مطالعات انجام شده

۱۶ مخزن کم توسعه یافته و توسعه نیافته برای اهدافی همچون تأمین خوراک مورد نیاز مجموعه‌های پتروشیمی صرف نظر از تحریم‌ها، فعال‌سازی بازار کار و فعالیت‌های

صحیح، به جریان انداختن پول سالم در حوزه سالم مخازن کشور، سرپا نگهداشتن سازندگان بومی کشور و کمک به مثبت کردن تراز منفی گاز برنامه‌ریزی نموده‌ایم که این مهم مسبق به سابقه نبوده و یک کار مهم چند سرسود برای کشور است.

بحمدالله در این زمینه مصوبه هیأت مدیره شرکت ملی نفت ایران را دریافت کردیم و اولویت نخست را برای سرمایه‌گذاری

پتروشیمی‌ها قرار دادیم که خوراک به آنها اختصاص خواهد یافت که فعلاً در حال مذاکره برای سرمایه‌گذاری از طرف پتروشیمی‌ها هستیم.

اشاره کردید که تازه توانسته‌اید طرح‌های توسعه‌ای را از اسفندماه ۱۴۰۱ آغاز کنید. چه طرح‌هایی آغاز به کار شده است؟

با روی کار آمدن دولت سیزدهم چند اقدام اساسی لازم به انجام بود، نخست اصلاح زیرساخت‌های فعالیت‌هایی که به انحراف رفته بود. در این دوره بسیاری از دستورالعمل‌ها اصلاح شد که به چابکی سازمان کمک شایان کرد؛ از جمله تغییر رویه در بازسازی و نوسازی بود. با این دو مقوله باید کاملاً تخصصی برخورد شود. روال قبل این بوده که یک سنگ بزرگ برداشتنند به عنوان اینکه نوسازی کامل انجام شود که اساساً غیرممکن یا به شدت مشکل‌است و کشور و صنعت نفت را با چالش سنگین مواجه می‌کند. باید با واقعیت‌های میدانی تولید برخورد کرد. به آن معنا که در کنار تولید فعلی، ممکن است برخی قطعات یا ماشین‌آلات تعویض شود که تا ۳۰ سال کارآمدی داشته باشد. در حال حاضر برخی تأسیسات که تعداد آنها محدود است، به دلیل قدمت بالا نیازمند نوسازی هستند و براساس آن برنامه‌ریزی انجام شده است. بخش دیگری از تأسیسات نیازمند اصلاحات محدود فرآیندی هستند. همچنین در بخش فعال‌سازی پروژه‌های توان به آغاز عملیات اجرایی ایستگاه تزریق گاز قلعه‌نار، احداث خطوط لوله فرآوری پارس و پرنج، تعمیرات خط لوله ۴۲ اینچ نفت سنگین اهواز-امیدیه، برنامه‌ریزی برای تکمیل پروژه‌های جمع‌آوری گازهای مازاد مرحله ۲ و گازهای خروجی مخازن بهره‌برداري واحدهای گچساران ۱ و ۲، بهینه‌سازی و ایمن‌سازی جاده‌های اصلی دسترسی به چاه‌ها و تأسیسات آقاجاری و مارون گچساران، مسجده سلیمان و... اشاره کرد. افزون بر موارد یادشده که آغاز شد، سال گذشته پروژه‌های متوقف شده و نیمه‌کاره‌ها شده پیش‌ترک‌ان جی ال ۱۰۰۰، ان جی ال ۹۰۰، بیست جدید برق اینار که برق استان‌های خوزستان و بوشهر را به هم وصل می‌کند و نیز، ایستگاه‌های بارگیری میعانات گازی زوراسک مسجد سلیمان، طرح افزایش ظرفیت ۲۰ هزار بشکه‌ای نفت نمکی رامشیر در سفر دوم رئیس‌جمهور افتتاح و به بهره‌برداری رسید. شتاب بخشی به ایمن‌سازی خطوط لوله جریانی و صادراتی، جاده‌های عملیاتی و دسترسی به چاه‌ها و پیل‌های ارتباطی و... ایجاد سامانه مانیتورینگ آنلاین مصرف برق شرکت ملی مناطق نفت خیز جنوب و توسعه سامانه اطلاعات خطوط لوله شرکت ملی نفت ایران، بخش دیگری از فعالیت‌ها به شمار می‌رود. همچنین با حاکم شدن نگاه کارشناسی در این شرکت حدود ۷۱ میلیارد تومان در بخش مواد تعلیق شکن و با بازتعریف مطالعاتی و تصمیم صحیح مهندسی در اجرای خط جدید صادراتی و مهم استراتژیک اهواز-امیدیه-گوره‌گناهه حدود هزار میلیارد تومان صرفه‌جویی حاصل شد. افزون بر آن در دوره جدید، درب مناطق عملیاتی روی دانشمندان کشور از جمله مجموعه معظم پژوهشگاه صنعت نفت، دانشگاه‌های توانمند داخلی و مراکز دانش بنیان باز شد تا تیم‌های علمی برای بررسی و ارائه نظرات وارد عمل شوند. در این زمینه راهبردی‌ترین وسایل اثرگذار در صنعت نفت شامل ماشین‌های دوار و توربین‌ها است. خوشبختانه پس از یک سال کار مداوم و استفاده از تمام ظرفیت کشور، موفق به ارائه یک نقشه راهبردی، اثرگذار، مهم و پیش‌رونده شدیم. در این زمینه قرارداد ساخت ۱۰۰ درصدی توربین، توربوپمپ و توربوکمپرسور در چهار نوع مختلف با مراکز دانش بنیان و معاونت علمی-فناوری ریاست جمهوری در حال انجام است. از جمله مزیت‌های این طرح ساخت توربین تمام ایرانی خواهد بود. با توجه به امضای قرارداد ساخت یکی از این موارد در نمایشگاه بین‌المللی نفت، گاز، پالایش و پتروشیمی ۱۴۰۲، کار طراحی آن آغاز شده و امیدواریم سه نوع دیگر هم بزودی نهایی و وارد مرحله طراحی و ساخت شود که این مهم یکی از بزرگ‌ترین رخدادهای صنعت نفت در خصوص ساخت ابزار مورد نیاز تولید از ابتدای کشف نفت تاکنون است.